

допомогло багатьом українцям вийти зі стану стресу, облаштувати побут та адаптуватись у чужій країні.

Список використаних джерел:

1. Інформаційна платформа для досліджування міграції у Німеччині. https://mediendienst-integration.de/migration/flucht-asyl/ukrainische-fluechtlinge.html?fbclid=IwAR2KvmdjyBGX9qoUgI1Nf-tn39BtAQgP1euaMAIi_3x0uk-mo5LJ_j2dPL8#:~:text=Baden%20W%C3%BCrttemberg%3A%20125.000%20
2. Другий канал німецького телебачення. <https://www.zdf.de/nachrichten/zdf-morgenmagazin/fahrt-nach-mykolajiw-odessa-ukraine-russland-100.html?fbclid=IwAR0YshfxXEITG7nflz38pen0GOObIPoltZM6dkawCzhr189K17o-LNF0vwoI>
3. Німецький телеканал. https://www.hna.de/lokales/rotenburg-bebra/bebra-ort46578/singen-fuer-den-frieden-in-der-ukraine-so-war-das-benefizkonzert-in-bebra-91471051.html?fbclid=IwAR3PSk8BjjnikdXwA_fkaqDSC0IxssunXwdMWhuVC8xUWp9NP4OEN0ytmQ
4. Стаття з газети Бад-Херсфельда (Hersfelder Zeitung). <https://www.facebook.com/photo/?fbid=664464007992258&set=a.578030929968900>
5. Офіційна сторінка в Фейсбуці футбольного клубу Бад-Херсфельд (JFV Bad Hersfeld e.V.) <https://www.facebook.com/1125770627473380/posts/pfbid02WoruTBSL7wpEcAASXXATK64tCAi4wBpQWV9QX1gkqV3VPaQrEvZKLjVc4PCFfkWBI/>

Корнюков Ю.К.,

викладач кафедри дизайну

ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

ІЛЮСТРАЦІЯ ЯК ДОМІНУЮЧА ЧАСТИНА КОНЦЕПЦІЇ КНИЖКОВОГО ВИДАННЯ

Книжкова графіка – один з видів графічного мистецтва. Будь яка книга повинна створюватись мистецтвом книжної графіки. До якого відносяться книжкові ілюстрації, віньєтки, обкладинки, суперобкладинки. Тобто це різновид графіки, мистецтво оформлення книги, що доповнює та збагачує зміст книги. Але ілюстрація не лише зображення й насамперед не лише малюнок поміж тексту, а й важливий художній елемент художнього оформлення, що є продовженням цілої ідеї.

Ілюстрування книги (від латинського *illustratio* - наочне зображення, опис). Ілюстрації є засобом передачі атмосфери художнього твору, візуалізації героїв оповідання, демонстрації описаних об'єктів. У книгах, журналах, газетах поряд з текстом ми нерідко бачимо малюнки художників або фотографії. Їх призначення –

допомогти усвідомити те, що сказано в тексті, висвітлити його зміст, зробити ясним, наочним, образно розкрити літературний текст за допомогою різноманітних зображень. Правда, таке розділення вельми відносне. У хорошій книзі неможливо прослідити, де кінчається оформлення і починається ілюстрування. До речі існують приклади переконливого рішення ладу і ідейного задуму книги тільки коштами оформлення. Цікаво, що ілюстрація може бути виділена і як самостійний жанр графічного мистецтва завдяки одній обов'язковій ознаці. Її розповідь визначається не вільним вибором художника, а літературним твором.

Види ілюстрацій безпосередньо залежать від призначення книги, яку ілюструють:

- науково-пізнавальні ілюстрації (креслення, графіки, схеми),
- художньо-образні (тлумачення літературного твору засобами книжкової графіки).

Всі види ілюстрацій розрізняються по сюжетним ознаками, за місцем і роллю в книзі. Залежно від розміру і розташування ілюстрації діляться на кілька видів. Ілюстрація-заставка – знаходиться на початку книги, глави або нової частини. Ілюстрація-кінцівка – розташовується в кінці книги, в кінці частини або глави. Ілюстрації смугові – знаходяться всередині тексту, зазвичай біля тієї частини, яку ілюструють. Ілюстрація-фронтиспис – поміщається на лівій стороні перед титульним листом і є ілюстрацією до всього твору.

Ілюстрація на обкладинці або палітурці – висловлює головну ідею книги, її зміст і є найбільш значущою ілюстрацією, «обличчям» видання. Ілюстрація знаходиться на кордоні образотворчого мистецтва і графічного дизайну, використовуючи засоби і методи мистецтва, підпорядковується задумом проекту. Від художника, дизайнера вимагається, щоб він став співавтором книги, зробив зримими ідеї і образи письменника, допомагаючи тим самим краще зрозуміти зміст, конкретніше уявити епоху, побут, оточення героїв книги. Але це зовсім не означає, що ілюстрація повинна бути простим графічним переказом тексту. Та, перш за все, слід пам'ятати, що важливим є не спосіб виконання ілюстрації, а те, яким чином техніка поєднується з задумом і доносить бажаний зміст і настрій. Це означає, що при виборі матеріалу та техніки, варто орієнтуватися на зручність, практичність.

Ілюстратор не має на меті супроводжувати текст просто буквальним зображенням. Завдання художника — дати глибоке розуміння її матеріалу та її сенсу. У його розпорядженні і метафора і алегорія, — все це передбачає пошук засобів, які посилюють образний лад книги. Дизайнер-ілюстратор повинен бути співавтором і пред'являти свою концепцію - своє бачення тексту. Дуже важливо звичайно почуття міри та смаку, щоб тактовно і точно, з відбором акцентів піднести свою версію книги. Ось це і є те, що ми називаємо умовним простором книги, що створюється за законами книжкової архітектури.

Дуже важливий елемент книжкового простору – шрифт, смуга набору, формат, поля, композиція видання – це точка відліку у всіх побудовах. І оскільки шрифт існує в умовному, площинному просторі листа - він пропонує ілюстратору особливі умови, в яких ілюстрація повинна перебувати в активній взаємодії зі смугою набору, з

виділеннями в тексті, де шрифт може переходити в ілюстрацію, граючи допоміжну декоративну роль, а може бути навпаки – і тоді ілюстрація доповнює текст і є декоративним оранжуванням. Ці взаємодії нескінченно різні і вимагають від художника багато роботи з макетом на стадії ескізу. Тут вирішуються всі концептуальні питання, питання графіки – отже і вибір техніки виконання всіх поставлених завдань. Такий підхід веде до відмови від ілюзорності, від статичності, коли картинка займає смугу набору та виконує функцію лише супроводу тексту. Навпаки – цьому протиставляється активний рух, ритм, різноманітні перетворення та парадокси – величезний арсенал можливостей. Гіперболізація та метафора виходять на перший план. Поєднуючи непорівнянне, художник озброєний умовним простором може видозмінювати, режисувати життя книги непередбачуваним чином, зіштовхуючи контрастні форми, прискорюючи та уповільнюючи ритм, роблячи паузи, розвиваючи рух, розкидаючи та збираючи. У кожного спосіб висловлювання дійсно свої мотивації. Головне – це не повинно заважати та суперечити тексту. Найкраще та правильне оформлення це те, що нерозривно та органічно зливається з книгою, а не кричить про себе. Це стосується будь-яких видів видань.

Безсумнівно, що ілюстрації і текст мають бути інтегровані, причому об'єднуючою силою є саме позиція автора. В ідеалі не повинно існувати поділу на автора, ілюстратора та дизайнера. Комунікація за допомогою слова, ілюстрації та дизайну має стати єдиним та нерозривним творчим процесом. У цьому запорука появи якнайкраще зроблених книг.

Досягнення стильової єдності всього декоративного оформлення книги, подолання стильової різноманітності її елементів — складний творчий процес, що протікає не по прийнятих схемах. Художникові важливо знайти загальний принцип структурної організації книги, співвіднести кожний її елемент зі змістом й погодити їх між собою по формальних ознаках — масштабу, пропорціям, кольоропластичним якостям, ритму й іншим.

Ілюстрація в книзі – давно вже не супровід і не прикраса, а спосіб впізнання та розкриття тексту з різних боків, а також спосіб його доповнення та співавторства з ним. Тим цікавіше її прочитання. Чим багатший і складніший світ, який пропонує нам автор – ілюстратор, чим він переконливіший і досконаліший пластично – тим більше приводів для роздумів.

Форму ілюстрації часто зумовлено функцією. Зображення, що супроводжують та увиразнюють текст, і зображення, які прикрашають предмети чи вікна веб сайтів, мають різне призначення й інтерпретуються по різному. Стиль ілюстратора може бути репрезентативним чи схематичним, спиратися на символіку чи емоційну виразність, але він завжди містить впізнані візуальні коди культури, до якої належить. [7, с. 4].

Що таке ілюстрована книга? Це предмет, з яким хочеться спілкуватися, отримуючи естетичне задоволення. Предмет, що завойовує нашу увагу, що відкриває, що дивує, що захоплює в свій особливий простір.

Останнім часом тема ілюстрації і ілюстрування стає все актуальнішою. Це правомірне тому, що ілюстрація існує зараз в дуже різних виявах. У кожній справі,

проте, потрібні базові знання, основа, на якій можна побудувати будь-який будинок. І тут нічим не замінимо знайомство з світовими тенденціями в ілюстрації, з широким спектром підходів, з всією різноманітністю техніки мальованої ілюстрації, а так само способів їх комбінування з цифровими технологіями.

Список використаних джерел:

1. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця. – К., 2006
2. ДСТУ 3017-95. Видання. Основні види. Терміни та визначення. – К.:Держстандарт України, 1995.
3. Антонова С., Васильєв В. Редакційна підготовка видань. – К., 2006
4. Сава В. Основи техніки творення книги. – Львів, 2000. Книга, 1987.
5. Валуєнко Б. В. Архітектура книги. – К.: Мистецтво, 1976. – 212 с., іл.
6. Чихольд Я. Облик книги: Избр. статьи о книжном оформлении. – М.: Книга, 1980. – 238 с.
7. Бразелл Д., Девіс Д. Як зрозуміти ілюстрацію / пер. з англ. Київ : ArtHuss, 2019. 176 с.

Костюченко К.І.,

аспірантка 2-го курсу спеціальності
«034 Культурологія» Київського
національного університету культури
і мистецтв, м. Київ, Україна;

Науковий керівник: Ольговський С.Я.,
кандидат історичних наук, професор
Київського національного університету
культури і мистецтв, м. Київ, Україна

СПИСОК ЗОЛОТАРІВ XVI – XVII ст. ВЛАДИСЛАВА ЛОЗИНСЬКОГО

Владислав Лозинський гербу Любич (пол. Władysław Łoziński) (29 травня 1843, Опори - 21 травня 1913, Львів) — польський історик, дослідник культури, мистецтвознавець, журналіст, публіцист, письменник (псевдоніми Wojtek ze Smolnicy, Władysław Lubicz), колекціонер творів мистецтва, науковий секретар Оссоленіуму, шляхтич, політик-консерватор. Був послом Райхсрату Австро-Угорщини. [1; 2]

На сьогоднішній день не складено реєстру львівських ювелірів XVI – XIX ст. Існує проблема при складанні такого реєстру, адже хоч і список золотарів був у 1912 році наданий В. Лозинським, проте автор надав більш розширену інформацію про польських майстрів. До сьогоднішнього дня не було виділено імена львівських ювелірів з цього списку. Виділення таких імен є проблематичним не лише з причин війни в Україні, але й з причин перекладу з польської на українську мову. Автор тез